

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2985

Vragen van het lid **Veldman** (VVD) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over *het bericht «10 academische startups winnen deelname aan GES en een reis naar Silicon Valley»* (ingezonden 3 juni 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Keijzer** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 12 juni 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «10 academische startups winnen deelname aan GES en een reis naar Silicon Valley» van 15 mei 2019?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u inzicht geven in de cijfers over hoeveel startups de Nederlandse universiteiten voortbrengen in vergelijking met andere universiteiten in de wereld, bijvoorbeeld in relatie tot het aantal onderzoekers, aangezien u heeft aangegeven dat Nederlandse universiteiten en instituten meespelen op het hoogste mondiale podium qua academic startups?

Antwoord 2

Volgens TechLeap.NL (voorheen StartupDelta) zijn er in Nederland meer dan 5500 startups.² Er zijn geen eenduidige cijfers beschikbaar over het aantal van academische startups³ en spin-offs⁴ in Nederland. TechLeap.NL ontwikkelt – samen met kennisinstellingen – de Science Finder, waarmee dit beter in beeld kan worden gebracht.

Op basis van OECD-onderzoek⁵ wordt in Nederland naar schatting 4% van de startups opgericht door een onderzoeker. Vaak zijn dit spin-offs. Daarnaast wordt ongeveer 9% van de startups opgericht door een student. Op basis

¹ <https://www.emerge.nl/wire/10-academische-startups-winnen-deelname-ges-reis-silicon-valley>

² Een startup is een innovatieve starter met ambitie om te groeien, een schaalbaar en herhaalbaar business model en een vernieuwend idee op basis van een nieuwe technologie of een nieuwe toepassing van een bestaande technologie.

³ Een academische startups is een startup die voorkomt uit een kennisinstelling.

⁴ Een spin-off is een startup die onderneemt op basis van intellectueel eigendom dat voortkomt uit onderzoek van een kennisinstelling.

⁵ OECD 2019. Public research and innovative entrepreneurship.

hiervan is naar schatting ongeveer 13% van de Nederlandse startups een academische startup. De OECD vergelijkt in haar onderzoek 25 landen. Alleen in Zwitserland (12%), Denemarken (5%) en Ierland (5%) wordt een groter aandeel van de startups opgericht door onderzoekers. Daarnaast worden in acht landen⁶ – waaronder Canada (13%), Israël (12%) en Australië (12%) – een groter aandeel van de startups opgericht door studenten.

Vraag 3

Welke specifieke, aanvullende maatregelen worden deze regeerperiode vanuit door u genomen om academische startups te stimuleren, aangezien in het regeerakkoord is aangegeven dat «startups en publiek-private samenwerkingen tussen academische instellingen en het midden- en kleinbedrijf worden gestimuleerd»?⁷

Antwoord 3

In de beleidsreactie op de evaluatie van het Valorisatieprogramma⁸, de brief «Stand van zaken startup en scale-up beleid»⁹ en de recent naar de Kamer gestuurde brief «Technologie en ondernemerschap: hoogste tijd voor nieuwe impuls»¹⁰ hebben wij aangegeven welke maatregelen wij nemen om academische startups te stimuleren en om valorisatie te ondersteunen. Voorbeelden van maatregelen uit deze brieven zijn onder meer:

- de Technology Transfer regeling (TTT), waarmee ik samen met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap thematische samenwerking tussen de kennisinstellingen bevordert. Met de regeling worden zowel kennisoverdrachtactiviteiten (screening, scouting en business development) als toegang tot risicodragende financiering voor kennisintensieve startups in de eerste fase gestimuleerd.
- Ook wordt de focus op impact steeds meer geïntegreerd in het reguliere beleidsinstrumentarium. Een voorbeeld is het missiegedreven innovatiebeleid, waarin veel aandacht is voor kennisbenutting en ondernemerschap. Aan de topsectoren is gevraagd om in de kennis- en innovatieagenda's een specifieke strategie op te nemen voor valorisatie en marktcreatie.
- Verder is er meer aandacht voor het betrekken van mkb-bedrijven bij valorisatie. Ik verwacht van de TO2-instellingen dat zij een budget olopend tot structureel € 7,5 miljoen expliciet samen met het mkb oppakken.

Daarnaast ondersteun ik diverse initiatieven vanuit het veld, zoals de Academic Startup Competition, een initiatief van VSNU, TechLeap.NL en AcTI¹¹ naar aanleiding van ons gezamenlijke bezoek aan de VS. Ik heb aan de prijswinnaars een voucher aangeboden om deel te nemen aan een groeiprogramma in Silicon Valley. Een ander voorbeeld is de ScienceFinder, een initiatief van TechLeap.NL, de 4TU, TNO, NWO en ook de VSNU om voor bedrijven inzichtelijk te maken waar binnen de kennisinstellingen relevante kennis aanwezig is. Hiermee draagt de ScienceFinder bij aan de samenwerking en kennisoverdracht tussen kennisinstellingen en bedrijfsleven. Aanvullend hierop zet ik in op het versterken van het ondernemersklimaat voor startups en scale-ups. Dit draagt bij aan de start en de doorgroei van academische startups. Hiervoor heb ik € 65 miljoen aan extra middelen beschikbaar gemaakt. Hiervan is € 50 miljoen voor het vervolg op Startup-Delta: TechLeap.NL. Daarvan is € 35 miljoen bestemd voor het expertisecentrum en het nationale groeiprogramma van TechLeap.NL en € 15 miljoen voor initiatieven vanuit het ecosysteem. Daarnaast is € 15 miljoen beschikbaar voor flankerend beleid vanuit het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).

⁶ Het betreft: Canada, Israël, Australië, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, België en Chili

⁷ Regeerakkoord «Vertrouwen in de Toekomst» 10 oktober 2017, pag. 12, via: <https://www.kabinetformatie2017.nl/documenten/publicaties/2017/10/10/regeerakkoord-vertrouwen-in-de-toekomst>

⁸ Kamerstuk 32 637, nr. 339

⁹ Kamerstuk 32 637, nr. 343

¹⁰ Kamerstuk 32 637, nr. 374

¹¹ Netherlands Academy of Technology and Innovation

Vraag 4

Hoe kijkt u aan tegen de wenselijkheid van het sluiten van een Valorisatiepact met universiteiten, dat is aanbevolen in de eindevaluatie van het valorisatieprogramma 2010–2018¹² en recentelijk door VNO-NCW in een brief van 2 mei 2019?¹³ Welke stimuleringsmaatregelen kunnen er door u hiervoor geboden worden?

Antwoord 4

In de beleidsreactie op de evaluatie van het Valorisatieprogramma hebben wij ook aangegeven dat het streven is om jaarlijks in een bijeenkomst met de kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere stakeholders te bespreken of de doelstellingen en ambities ten aanzien van valorisatie worden gerealiseerd.

Samen met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap streef ik ernaar in 2020 de eerste bijeenkomst te houden. Wij willen in aanloop naar deze bijeenkomst verkennen of we daaraan ook concrete afspraken kunnen verbinden en of het sluiten van een valorisatiepact meerwaarde heeft.

Vraag 5

Kunt u aangeven en onderbouwen welk percentage van de 400 miljoen euro die deze kabinetsperiode aan aanvullende middelen voor onderwijs en onderzoek besteed kan worden, exclusief gebruikt wordt om valorisatie en stimulering van academische startups te stimuleren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Deze kabinetsperiode wordt er € 200 miljoen voor fundamenteel onderzoek en € 200 miljoen in toegepast onderzoek en innovatie geïnvesteerd. Van de aanvullende middelen voor toegepast onderzoek en innovatie loopt € 150 miljoen via de EZK-begroting. Deze middelen worden via het missiegedreven innovatiebeleid ingezet in lijn met de Kennis- en Innovatieagenda's voor de maatschappelijke thema's en de sleuteltechnologieën; dat geldt in elk geval voor de middelen die worden geïnvesteerd in de TO2's en de impuls voor de PPS-toeslag (zie hierna). De topsectoren stellen deze agenda's op. Afsproken is dat deze agenda's apart ingaan op valorisatie en marktcreatie.

Bovengenoemde € 150 miljoen wordt als volgt ingezet:

- Er wordt structureel € 25 miljoen geïnvesteerd in een beleidspakket voor de innovatiekracht van het mkb. Hiervan wordt € 1,7 miljoen exclusief geïnvesteerd in het bevorderen van startups en scale-ups en valorisatie. Met de intensivering van het budget van de MIT, SBIR en het innovatiekrediet wordt innovatie gestimuleerd, met name ten behoeve van het mkb. Bij de innovaties die hiermee op projectbasis worden gestimuleerd kan valorisatie van kennis een onderdeel zijn. Academische startups kunnen van deze instrumenten gebruik maken. In de brief naar aanleiding van de motie Van der Lee c.s. ben ik onder meer ingegaan op hoe deze instrumenten een bijdrage leveren aan kennisbenutting en kennisverspreiding.¹⁴
- Daarnaast wordt er wordt structureel € 75 miljoen geïnvesteerd in TO2's. Ik verwacht van de TO2-instellingen dat zij vanuit deze intensivering een budget olopend tot structureel € 7,5 miljoen expliciet samen met het mkb oppakken.
- Tevens is er is olopend tot € 50 miljoen extra structureel budget beschikbaar via de PPS-toeslag voor thematische PPS'en die binnen de Kennis- en Innovatieagenda's zullen worden ingezet.

Bij de aanvullende middelen op de OCW-begroting wordt de focus op impact geïntegreerd in het beleidsinstrumentarium, zoals benoemd in de hierboven genoemde brieven. Belangrijke onderdelen hierin zijn de Nationale Wetenschapsagenda (NWA) en de sectorplannen. Zo moeten voorstellen in de NWA moeten expliciet aandacht besteden aan kennisbenutting en ondernemerschap. Aangezien impact een integraal onderdeel is van deze instrumenten, is

¹² «Eindevaluatie valorisatieprogramma 2010–2018», 30 juni 2018, pag. 13, 106, via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/30/eindevaluatie-valorisatieprogramma>

¹³ VNO-NCW, Brief t.b.v. het AO Wetenschapsbeleid, 2 mei 2019, via: https://www.vno-ncw.nl/sites/default/files/brief19-10186_ao_wetenschapsbeleid.pdf

¹⁴ Kamerstuk 33 009, nr. 53

het niet mogelijk een uitsplitsing te geven welk deel van dit bedrag wordt besteed aan impact.

Naast de extra investeringen uit het regeerakkoord heb ik samen met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap € 24 miljoen uit het toekomstfonds beschikbaar gesteld voor de nieuwe TTT-regeling (zie antwoord vraag 3). Verder heb ik, in aanvulling op de hierboven genoemde middelen, voor de komende vier jaar € 65 miljoen extra vrijgemaakt voor het verbeteren van het ondernemersklimaat voor startups en scale-ups (zie antwoord vraag 3).¹⁵

Vraag 6

Komt er een jaarlijkse Academic Startup Competition naar aanleiding van de uitspraak door Prins Constantijn van Oranje tijdens de «Academic Startup Competition» dat het een kunst zal zijn volgend jaar een nieuwe lijst van academische startups op te stellen, wijzende op het feit dat de pijplijn continu gevuld moet worden met nieuwe vindingen van bedrijven? Zo ja, hoe kan er gezorgd worden voor voldoende nieuwe aanwas?

Antwoord 6

De Academic Startup Competition is georganiseerd door de VSNU, TechLeap.NL en door AcTI. Deze competitie was een groot succes. Ik ben erg enthousiast over dit initiatief, omdat het bijdraagt aan de groei van deze academische startups. Tevens draagt het bij aan de aandacht voor valorisatie binnen de kennisinstellingen en de professionalisering van KTO's (Knowledge Transfer Offices) binnen de kennisinstellingen. Ik zou het toejuichen als Academic Startup Competition een terugkerende evenement wordt. Het voortouw hiervoor ligt bij VSNU, TechLeap.NL en AcTI. Positief is dat zij hebben aangegeven dat ze volgend jaar opnieuw een Academic Startup Competition willen organiseren.

Met de maatregelen uit mijn eerder genoemde brief «Technologie en ondernemerschap: hoogste tijd voor nieuwe impuls», beoog ik het startup en scale-up klimaat te verbeteren en daarmee aan de aanwas en doorgroei van (academische) startups te bevorderen.

Vraag 7

Ziet u kans om deze vragen te beantwoorden voor het algemeen overleg Innovatie van 11 juni 2019? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Ja.

¹⁵ Kamerstuk 32 637, nr. 374